

Grankullas lokala plan för småbarnspedagogik 2026

1. Grunderna för planen för småbarnspedagogik och planering av småbarnspedagogik som preciserar grunderna

1.2 Planering av småbarnspedagogik på lokal nivå

Grankullas lokala plan för småbarnspedagogik bygger på de riksomfattande grunderna för planen för småbarnspedagogik, kompletterade med Grankullas prioriteringar. De lokala delarna i dokumentet är märkta med blått. I Grankulla har vi fokus på barnets och familjens välmående och verksamheten styrs förutom av stadens värderingar av visionen för småbarnspedagogik "Starka rötter, bärande vingar". Planen för småbarnspedagogik har gjorts på finska och svenska som har godkänts i det finska respektive svenska utskottet för fostran och utbildning sommaren 2026. Våren 2026 reviderades Grankullas lokala plan för småbarnspedagogik. Förutom de ändringar som krävdes i de nya grunderna uppdaterades planen med avseende på föråldrade termer och preciseringar i processerna för barnets stöd. Dessutom förtydligades och förkortades planen.

Grankulla stads lokala plan för småbarnspedagogik definierar, styr och stöder småbarnspedagogiken i alla (finskspråkiga och svenskspråkiga) kommunala och privata enheter för småbarnspedagogik som verkar på Grankulla stadsområde. Alla enheter inom småbarnspedagogiken utarbetar varje år en verksamhetsplan för småbarnspedagogik och preciserar i den hur man förverkligar planen för småbarnspedagogik med beaktande av den enskilda enhetens särdrag. Förutom verksamhetsplanen utarbetar enheternas alla grupper ett teamets pedagogiska avtal.

I uppdateringen av den lokala planen för småbarnspedagogik i enlighet med planen för småbarnspedagogik 2026 deltog en arbetsgrupp som bestod av personal från småbarnspedagogiken. Enheterna inom småbarnspedagogik utvärderar varje år i samband med gruppernas utvärderingar, hur planen för småbarnspedagogik förverkligas. Ledningsgruppen för småbarnspedagogik utvärderar planen för småbarnspedagogik i sin helhet. De lokala delarna av planen för småbarnspedagogik uppdateras vid behov utifrån respons från barnen, vårdnadshavarna och personalen.

Verktogsådan

- Verksamhetsplan inom småbarnspedagogik
- Teamets pedagogiska avtal

1.3 Barnets plan för småbarnspedagogik

Barnets plan för småbarnspedagogik är ett pedagogiskt dokument. Barnets plan antecknas på en elektronisk blankett som även är tillgängliga för vårdnadshavarna, till exempel via e-tjänsten. Barnet hörs genom en separat enkät (Barnets delaktighetsblankett) som bifogas till barnets plan.

Barnets plan inklusive väsentliga bilagor är dokument som arkiveras bestående. Då barnet flyttar över kommungränsen eller till en privat enhet, arkiveras dokumenten och kopior av dem överlämnas till barnets vårdnadshavare för att överföras till den nya enheten. Uppgifter som är nödvändiga för barnets småbarnspedagogik får överföras oberoende av sekretessbestämmelserna (Lag om småbarnspedagogik41§).

Verktygslådan

- Processen för barnets plan inom småbarnspedagogik
- Barnets planprocess
- SpråkPeda
- Barnets delaktighetsblankett

1.4 Frågor som preciseras på lokal nivå

Frågor som handlar om stöd behandlas närmare i kapitel 5.

Verktygslådan:

- Stödhandboken

2. Småbarnspedagogikens uppdrag och allmänna mål

2.2. Verksamhetsformer inom småbarnspedagogiken

Både kommunala och privata enheter ordnar småbarnspedagogik. Privata enheter inom småbarnspedagogik med olika betoningar är oberoende av vilken kommun de finns i även tillgängliga för familjer som är bosatta i Grankulla. Staden stöder de familjer som använder privat småbarnspedagogik både med servicesedlar och genom kommundillägg som stöd för privat vård av barn. Servicehandledaren inom småbarnspedagogik ger information om de småbarnspedagogiska tjänster som staden ordnar.

I Grankulla är en levande tvåspråkighet viktig och inom småbarnspedagogiken stärker vi det positiva förhållningssättet till det andra inhemska språket och kulturen. Språkbud på svenska ger barn i finskspråkiga familjer en möjlighet att lära sig det nya språket. Efter småbarnspedagogiken och förskolan fortsätter språkbudsprogrammet i språkbudsklasser i den finska skolan.

Skiftesvård erbjuds till de barn som på grund av vårdnadshavarens arbete eller studier behöver det. Utskotten har utarbetat separata kriterier för att bevilja plats inom skiftesvården för ett barn.

2.3 Småbarnspedagogiken som en del av barnets uppväxt och lärtig

För att skapa en trygg start inom småbarnspedagogiken för barnet tillämpas modellen mjuklandning. Till modellen kan t.ex. höra ett hembesök före starten inom småbarnspedagogiken. Det täta samarbetet med vårdnadshavarna framhävs särskilt under de första veckorna. Vårdnadshavarna är välkomna till enheten för att följa med barnets vardag. Mjuklandning kan vid behov också tillämpas då barnet byter grupp eller enhet.

Verktyslådan:

- Processen vid starten av småbarnspedagogik/förskoleundervisning

2.4 Värdegrunden

I verksamheten och målen för småbarnspedagogiken syns förutom de grundläggande värderingarna som beskrivs i grunderna för planen av småbarnspedagogik även Grankulla stads strategi samt den bärande visionen inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen "Starka rötter, bärande vingar". I verksamheten värnar man om miljön och man följer målen för ett koldioxidneutralt Grani 2035 i enlighet med principerna för hållbar utveckling. Miljöfostran är en naturlig och bestående del av småbarnspedagogikens vardag.

Verktygslådan

- Plan för miljöfostran
- Grankullas stadstrategi
- Handbok för språklig, kulturell och åskådningsmässig medvetenhet inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen

3. Verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken

3.1 Riktlinjer för att utveckla verksamhetskulturen.

Både vuxna och barn lär sig, växer och utvecklas i samspel med varandra. Detta är en helhetsmässig, överallt pågående livslång process. I en lärande gemenskap arbetar barn och vuxna tillsammans med att planera, pröva och utvärdera nya och olika arbetssätt. Upplevelsen av gemenskap och samhörighet är centrala förutsättningar för lärande och delaktighet. Gemenskapen uppmuntrar till att pröva, försöka och vara uthållig samt tillåter även att man gör misstag.

Personalen har ett reflekterande arbetssätt i relation till sig själva, sitt team och hela sin arbetsgemenskap, samt en genuin vilja att utvecklas i sitt arbete. Varje medarbetare ska få återkoppling, handledning och stöd av övrig personal och sin chef för att utveckla sin kompetens. Utöver gemensamma möten och teamträffar ordnas regelbundet tematiska möten för olika yrkesgrupper inom varje enhet. Under mötena diskuteras aktuella frågor, verksamheten utvärderas och erfarenheter delas.

Läraren inom småbarnspedagogik har ett centralt ansvar för planeringen, utvärderingen och utvecklingen av teamets verksamhet. All verksamhet ska vara pedagogiskt motiverad (heldagspedagogik). Reflektion kring gemensamt överenskomna mål och uppgifter, regelbunden utvärdering av arbetet samt respons från vårdnadshavare och andra samarbetspartner främjar teamens och gemenskapens lärande. Samarbetet både mellan grupper och på hela arbetsgemenskapens nivå kan bestå i att arrangera olika evenemang, genomföra verksamhet tillsammans eller dela olika professionella arbetssätt och perspektiv mellan medlemmarna i arbetsgemenskapen. Inom småbarnspedagogikens verksamhetskultur utvecklas arbetssätt och lärmiljöer som främjar lek.

3.1.2. En gemenskap som uppmuntrar till lärande, lek och kommunikation.

Personalen planerar leken så att alla barn får möjlighet att delta i mångsidiga lekar. Vi planerar, utvärderar och utvecklar lekens förutsättningar tillsammans med barnen med fokus på användningen av utrymmen och material samt på att säkerställa tillräckligt med tid och ro. Genom planering möjliggör vi också långvariga lekar och stöder barnens engagemang i leken. Vi observerar och dokumenterar leken regelbundet.

Vi stöder och vägleder barnens lek genom att vara aktivt närvarande i den. Vi deltar i lekarna som berikare, förebilder och inspiratörer. Tillsammans med barnen skapar vi mångsidiga lekmiljöer. Samarbete med vårdnadshavarna sker för att berika barnens lekar.

Verktygslådan

- Utbildningsstyrelsens stödmaterial om Lek

3.1.3. Delaktighet, likabehandling och jämställdhet.

I småbarnspedagogiken innebär barnets delaktighet att barnet är en aktiv aktör i sin grupp och kan påverka frågor som rör det själv. Barnets tankar, initiativ och åsikter hörs och beaktas i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten. Barnet har rätt att bli förstådd och accepterad som sig själv samt att känna samhörighet.

Delaktigheten stärks av en trygg verksamhetsmiljö som byggs upp genom positiv växelverkan, bestående relationer samt gemensamma och konsekventa arbetssätt. En trygg atmosfär stöder utvecklingen av barnets identitet, självkänsla och sociala färdigheter, och varje barn bemöts med respekt som medlem i gruppen.

Verksamhetsenheten förbinder sig att utveckla verksamhetskulturen i enlighet med värdegrunden i grunderna för planen för småbarnspedagogik. Delaktighet, tillhörighet till gruppen, jämställdhet, genussensitivitet, likabehandling och icke-diskriminering främjas i all verksamhet.

I inkluderande småbarnspedagogik förverkligas värden och principer i den dagliga verksamheten, strukturerna och praxis. Pedagogiken planeras så att alla barn kan delta i den gemensamma verksamheten. Likabehandling innebär att varje barn får stöd enligt sina behov, och lösningar granskas utifrån barnets bästa.

Verktygslådan

- Plan för jämställdhet och likabehandling
- Handlungsplan för att förebygga och ingripa i mobbning
- Känslö- och kompisfärdigheternas stig.
- Handbok för språk-, kultur- och livsåskådningsmedveten småbarnspedagogik och undervisning i Grankulla

3.1.4. Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

I barngrupperna bekantar man sig med de språk, kulturer och livsåskådningar som finns representerade i gruppen, samt även mer allmänt med olika språk, kulturer och livsåskådningar. Mångfalden beaktas i planeringen av verksamheten, i vardagen och i lärmiljöerna. Familjernas språk, kulturer, livsåskådningar och traditioner bemöts positivt, vilket stöder utvecklingen av barnens kulturella och livsåskådningsmässiga identitet samt samarbetet med vårdnadshavarna. Finländska kulturtraditioner och högtider är en del av årets gång, och därutöver uppmärksammas även viktiga högtider och traditioner i barnens familjer. Livsfrågor som barnen lyfter fram behandlas på ett åldersanpassat sätt i en trygg och respektfull atmosfär.

Personalens och vårdnadshavarnas språkliga och kulturella kompetens utnyttjas inom småbarnspedagogiken. Med vårdnadshavarna diskuteras betydelsen av modersmål och kultur för barnets utveckling, och användningen av modersmålen stöds. Läraren inom småbarnspedagogik ansvarar för planering, utvärdering och pedagogisk dokumentation av S2-undervisningen, och hela personalen deltar i genomförandet av språk-, kultur- och livsåskådningsmedveten småbarnspedagogik.

Språkinläringen stöds med mångsidiga metoder, såsom sånger, ramsor, rim och litteratur samt användning av bilder som stöd för förståelse och uttryck. Vardagliga situationer ses som centrala lärmiljöer för språket, och språkbruket stärks interaktivt under hela dagen. Flerspråkiga barns inläring av svenska följs upp med hjälp av verktyget SpråkPeda. Språk- och kulturläraren inom småbarnspedagogik stöder, konsulterar och handleder personalen i frågor som rör flerspråkighet samt stärker kompetensen.

Verktyslådan

- Handbok för språk-, kultur- och livsåskådningsmedveten småbarnspedagogik och förskoleundervisning
- Barnets plan för småbarnspedagogik
- SpråkPeda

3.1.5. Välbefinnande, trygghet ochen hållbar livsstil

I småbarnspedagogiken i Grankulla säkerställer man barngruppernas trygghet samt förebygger och ingriper konsekvent i våld, mobbning, trakasserier och diskriminering. Småbarnspedagogikens enheter följer en gemensam handlingsplan för att förebygga och ingripa i mobbning.

Tillsammans med barnen övas konstruktiv konflikthantering med hjälp av samtal och medling. Barnen handleds att identifiera och benämna olika former av mobbning samt att skilja mellan exempelvis trakasserier, kränkande beteende och att lämna någon utanför. Dessutom stöds identifiering, benämning, uttryck och reglering av känslor i en trygg miljö med stöd av en vuxen. I arbetet används verktyget Känslor och kompisfärdigheternas stig i Grankulla.

En positiv gruppanda och fungerande gruppbildning förebygger mobbning. Inom småbarnspedagogiken säkerställs dagligen att inget barn lämnas utan lekkamrat, och personalen stöder barnens växelverkan samt möjliggör trygga och meningsfulla gemensamma upplevelser, även mellan barn och vuxna.

I all verksamhet beaktas nödvändigheten av en ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbar livsstil. Genom vardagliga val och handlingar visar man ett ansvarsfullt förhållningssätt till naturen och miljön.

Verktyslådan

- Handlingsplan för att förebygga och ingripa i mobbning
- Känslö- och kompisfärdigheternas stig. Ett arbetsredskap för känslöfärdigheter
- Plan för miljöfostran

3.2. Lärmiljöer inom småbarnspedagogiken

Begreppet lärmiljö omfattar bland annat den fysiska, psykiska och sociala dimensionen. Vårt mål är att planera, bygga och utvärdera lärmiljöer tillsammans med barnen utifrån deras behov och intressen. En mångsidig och kvalitativ lärmiljö erbjuder barnet möjligheter till lek, rörelse, utforskande, förundran, användning av fantasi, konstnärliga upplevelser och uttryck samt kvalitativ växelverkan.

Vi använder olika fysiska lärmiljöer på ett mångsidigt sätt. Till vårt förfogande står småbarnspedagogikens enheters inomhus- och utomhusmiljöer samt den byggda och obebyggda närmiljön, av vilka många finns på gångavstånd. Miljön används planmässigt för lärande, lek, rörelse och utforskande. I Grankullas plan för miljöfostran inom småbarnspedagogiken beskrivs lärmiljöerna ur miljöfostransperspektiv. Lärmiljöerna, lekutrymmena och materialen utvärderas och utvecklas regelbundet tillsammans med barnen. Barnen uppmuntras och inspireras till mångsidiga och långvariga lekar. Material och redskap för lek och mångsidig verksamhet finns tillgängliga och inom räckhåll för barnen, med beaktande av säkerheten.

Vi skapar en lugn, trygg och stressfri vardag för barnen genom en regelbunden dagsrytm, rutiner och smågruppsverksamhet. En regelbunden dagsrytm och tydliga rutiner hjälper barnet att förutse vardagens förlopp och händelser. Vi arbetar dagligen i små grupper som formas flexibelt utifrån barnens behov, intressen och pedagogiska mål. Detta möjliggör att varje barn kan uppmärksammas individuellt, observeras och få handledning.

Personalen är i sensitiv växelverkan med barnen. Vi är aktivt närvarande, visar intresse för barnet och dess verksamhet samt möter barnen genuint i vardagliga växelverkanssituationer. Vi stöder utvecklingen av barnens sociala färdigheter genom att handleda, sätta ord på och uppmuntra dem att ta hänsyn till andra. Vi arbetar tillsammans och i flexibla smågrupper, vilket främjar uppkomsten av relationer mellan barnen. Personalens respektfulla och konstruktiva växelverkan fungerar som en god modell för barnen.

Verktygslådan

- Barnets delaktighetsblankett
- SpråkPeda
- Funktionell plan för jämställdhet och likabehandling
- Plan för miljöfostran

3.3. Samarbete inom småbarnspedagogiken

Samarbetet med vårdnadshavarna bygger på tydlig och fungerande kommunikation som grundar sig på ömsesidig respekt, öppenhet och lyhördhet. De dagliga lämnings- och hämtningstillfällena erbjuder en naturlig möjlighet att utbyta information. Personalen lyfter fram barnets perspektiv och synliggör den pedagogiska verksamheten i vardagliga situationer. Vårdnadshavarnas synpunkter tas i beaktande och barnets vardag planeras i samarbete. En öppen informationsgång stöder barnets välbefinnande och stärker förtroendet mellan vårdnadshavare och personal.

Inom småbarnspedagogiken i Grankulla används eVaka-systemet som en central kommunikationskanal. Vårdnadshavarna informeras regelbundet om verksamheten. Vid behov har vårdnadshavarna rätt till tolktjänster.

Inom småbarnspedagogiken används metoden Föra barnen på tal-samtal, vars syfte är att stödja barnets smidiga vardag. Samtal erbjuds till exempel när småbarnspedagogiken inleds, vid byte av grupp eller enhet samt när familjens livssituation förändras. Metoden kan också användas förebyggande. I samtalet granskas skyddsfaktorer i barnets vardag och behov av stöd, och deltagandet är frivilligt för familjerna.

Vårdnadshavarnas delaktighet stärks genom interaktiva vårdnadshavarkvällar och funktionella familjeevenemang. Vårdnadshavarna har möjlighet att delta i planering och utvärdering av småbarnspedagogiken till exempel i diskussioner om barnets plan för småbarnspedagogik. Dessutom finns det i många enheter en aktiv föräldraförening.

Verktygslådan

- Föra barnen på tal metoden

3.3.2. Samarbete med olika aktörer

Småbarnspedagogiken i Grankulla samarbetar med välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster. Centrala samarbetspartner är rådgivningen, familjerådgivningen, familjearbetet för barnfamiljer samt barnskyddet. Dessutom samarbetar man vid behov med andra sakkunniga,

såsom ergoterapeuter och talterapeuter. Inom det multiprofessionella samarbetet följs bestämmelser om sekretess och överföring av information.

Det sektorsövergripande samarbetet stöder en helhetsbedömning av barnets tillväxt, utveckling och välbefinnande. Målet är att identifiera behov av stöd i ett tidigt skede och säkerställa att barnet får småbarnspedagogik och stöd som motsvarar dess behov.

Samarbetet betonas särskilt när det uppstår oro kring barnets utveckling eller välbefinnande. Då, baserat på diskussionen med vårdnadshavarna, fyller läraren inom småbarnspedagogik och specialläraren inom småbarnspedagogik tillsammans en blankett för sektorsövergripande samarbete i eVaka och kommer överens om fortsatta åtgärder.

Samarbetet med rådgivningen inleds redan i ett tidigt skede och intensifieras när barnet är fyra år gammalt. I fyraårskontrollen bedöms omfattande faktorer som påverkar barnets välbefinnande och hälsa. Vårdnadshavarna och läraren inom småbarnspedagogik fyller i en informationsöverföringsblankett före rådgivningsbesöket eller i samband med samtal inom småbarnspedagogiken, och den lämnas till rådgivningen med vårdnadshavarnas samtycke.

Verktyslådan

- Observations- och informationsöverföringsblankett för småbarnspedagogik, vårdnadshavare och rådgivning

4. Planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken

4.1 Referensram för den pedagogiska verksamheten

Utgångspunkten för verksamheten är smågruppsverksamhet där grupperna är pedagogiskt motiverade. Verksamheten bygger på inkluderande principer, och varje barn ges möjlighet att känna delaktighet och uppleva framgång. Smågrupperna möjliggör en ändamålsenlig och fungerande verksamhet.

I Grankulla utgör heldagspedagogiken grunden för planering och genomförande av småbarnspedagogiken, där alla situationer under dagen ses som betydelsefulla lär- och pedagogiska tillfällen. Planeringen sker i samarbete med barnen och utgår från deras önskemål och intressen, vilka tas till vara till exempel genom diskussioner och gemensam reflektion. Barnen uppmuntras att uttrycka sina åsikter, och verksamheten utvärderas regelbundet tillsammans med dem. Utgående från responsen utvecklas verksamheten kontinuerligt, och grupperna utvärderar regelbundet sin verksamhet med fokus på styrkor och utvecklingsområden.

Temaarbete används som en central arbetsmetod där lärande byggs upp kring barnens intressen genom varierande och undersökande arbetssätt, såsom experiment. Personalen ansvarar för att skapa pedagogiska helheter som beaktar både gruppens och det enskilda barnets behov. Lärandet är helhets betonat och mångsidigt, och personalen är aktivt närvarande samt uppmärksammar barnens initiativ även i vardagliga situationer.

4.2 Pedagogisk dokumentation

Målet är att lära känna barnet, dess intressen, tankesätt, åsikter och frågor samt att förstå relationer och växelverkan mellan barnen. Personalen har kunskap om dokumentationsprocessen och använder den som grund för planering av den pedagogiska verksamheten med barnet i fokus.

I Grankulla omfattar den pedagogiska dokumentationen bland annat barnens parlament, sagotering, anteckningar om barnens frågor, fotografier, videor och konstnärliga alster. En central del utgörs av lärarnas iakttagelser. Barnets plan för småbarnspedagogik ingår i den pedagogiska dokumentationsprocessen. Barnets lärande och utveckling dokumenteras kontinuerligt.

4.3 Mångsidiga arbetssätt

I planering och val av arbetssätt beaktas barnens individuella behov, ålder och intressen. Verksamheten utgår från barnens delaktighet och kännetecknas av funktionella och varierande arbetssätt.

Barnen uppmuntras att utforska, förundras och undersöka tillsammans med andra, och personalen bemöter deras initiativ- både verbala och icke verbala- på ett sensitivt sätt.

I Grankulla kan digitala lärmiljöer, såsom Grani DigiLab, användas som stöd för lärande. Där ges möjlighet att bekanta sig med olika former av teknologi, till exempel programmering och interaktiva lösningar. Utvecklingen av digital kompetens sker på ett åldersanpassat sätt med liken som utgångspunkt.

Verktyslådan

- Digitrådet

4.4 Leken som grund för utveckling, lärande och välbefinnande

Under leken säkerställer de vuxna att varje barn har möjlighet att delta utifrån sina egna förutsättningar. De vuxna är närvarande och deltar i leken samt erbjuder vid behov stöd. De sätter ord på leken och anpassar lekmiljöer och material i enlighet med barnens intressen och lekens utveckling. Utifrån barnens initiativ ordnas även styrd lek som stöder utvecklingen av barnens

emotionella och sociala färdigheter. Personalen bemöter barnens initiativ till lek på ett öppet, inkluderande och tillåtande sätt samt observerar och dokumenterar barnens intressen och växelverkan.

Lärmiljöerna utformas i anslutning till leken och omfattar målen för småbarnspedagogiken. Barnen deltar aktivt i planering och utformning av lärmiljöerna, där deras intressen och önskemål är centrala. Lärmiljöerna är flexibla och möjliggör långvarig lek.

Verktygslådan

- Känslö- och kompisfärdigheternas stig. Ett arbetsredskap för känslöfärdigheter
- Lekens betydelse-bild

4.5 Lärområden

4.5.1. Språkets rika värld

Alla barn blir sedda och hörda varje dag. Detta främjas genom smågruppsverksamhet, visuellt stöd samt att personalen är aktivt närvarande och tar initiativ till kontakt med barnen.

Barnens olika språk synliggörs i vardagen och bemöts med en positiv och inkluderande inställning. Personalen stöder systematiskt barnens språkutveckling genom ett tydligt och beskrivande språk samt genom sång, ramsor, litteratur och samtal.

Barnen uppmuntras att användandet språk som är naturligt för dem, och deras språkliga resurser ses som en tillgång. Småbarnspedagogiken har nära samarbete med vårdnadshavarna, som har det primära ansvaret för barnets modersmål. Vid behov används tolk för att säkerställa en jämlik kommunikation. Enheterna samarbetar med Grankulla bibliotek, bland annat genom biblioteksbesök och tamburbibliotek.

Verktygslådan

- SpråkPeda
- Handbok för språklig, kulturell och åskådningssmässig medvetenhet inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisning

4.5.2. Mina många uttrycksformer

I Grankulla är syftet med den kreativa verksamheten att uppmuntra barnen att uttrycka sig verbalt och kroppsligt genom musik, konst, handarbete, drama, dans och lek.

Genom dessa uttrycksformer får barnen möjlighet att bearbeta och uttrycka känslor, även utan ord, samt att bekanta sig med olika konstarter och kulturarvet. Barnen får dagligen använda olika material och verktyg, och kulturtjänsterna i Grankulla ordnar även evenemang för grupper.

4.5.3. Jag och vår gemenskap

Personalen bemöter barn och familjer likvärdigt oavsett åskådning. Verksamheten gör barnen bekanta med olika religioner, åskådningar och religionslöshet, till exempel genom festtider, matkultur och klädsel.

Olika åskådningar får synas och vara en naturlig del av gruppen, vilket främjar ömsesidig respekt och förståelse. Åskådningsfostran är obunden och bygger på öppen kommunikation och samarbete med vårdnadshavarna, och det är möjligt att samarbeta med olika åskådningssamfund.

Verktygslådan

- Handbok för språklig-, kulturell och åskådningsmässig medvetenhet inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisning.

4.5.4. Jag utforskar min omgivning

I Grankulla blir barnen bekanta med närmiljön, bland annat genom utfärder som en del av vardagen inom småbarnspedagogiken. Målet är att barnen lär känna staden och utvecklar ett positivt och respektfullt förhållande till naturen. Småbarnspedagogiken främjar hållbar utveckling genom energibesparing, återvinning och minskning av avfall. Barnen är aktiva deltagare, till exempel i olika delar av återvinningsarbetet.

4.5.5. Jag växer, rör på mig och utvecklas

I Grankulla ordnas mångsidig motion både utomhus och inomhus. Rörelse används pedagogiskt i olika situationer, och personalen förstår dess betydelse för barnets helhetsmässiga välbefinnande. Miljöerna vid de småbarnspedagogiska enheterna uppmuntrar till trygg rörelse och motionsredskap finns tillgängliga i mån av möjlighet. Barnen har även tillgång till olika platser för motion och idrott, såsom simhall, ishall och idrottsplan, vilka används i den pedagogiska verksamheten.

5. Stöd för barnet

5.7 Frågor som preciseras på lokal nivå

Inom Grankullas småbarnspedagogik är barnets stöd en central del av en inkluderande verksamhetskultur. Stödet ordnas enligt barnets behov så tidigt som möjligt och i första hand i barnets egen grupp. Målet är att främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande samt att stärka upplevelsen av delaktighet. Verksamheten planeras och genomförs så att den beaktar barnens olika behov, styrkor och intressen och möjliggör allas deltagande i den gemensamma verksamheten.

I Grankullas plan för småbarnspedagogik beskriver vi stödprocesserna och praxis på en allmän nivå inom både kommunal och privat småbarnspedagogik. När det gäller stöd inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning följer vi så enhetliga principer som möjligt, vilka beskrivs i Stödhandboken.

Principer och praxis för att ordna stöd

- I Grankulla fungerar arbetsgruppen för arrangerandet av stödformer, TJR (fi. Tuen järjestämisen ryhmä), som består av speciallärare inom småbarnspedagogik och andra sakkunniga. Gruppen utvecklar Grankullas specialpedagogiska verksamhet samt det sektorsövergripande samarbetet för att främja välmåendet hos barn som behöver stöd och deras familjer.
- Inom Grankullas småbarnspedagogik används Föra barnen på tal-metoden, som är en gemensam verksamhetsmodell för hela kommunen.
- Personalen i barnets barngrupp tar vid behov kontakt med specialläraren inom småbarnspedagogik i frågor som gäller barnets eller barngruppens tillväxt, utveckling och behov av stöd. Samarbetet med specialläraren dokumenteras i teamets pedagogiska avtal.
- Hela personalgruppen ansvarar, under ledning av läraren inom småbarnspedagogik för planering, genomförande och utvärdering av stödet.
- Enhetens ledare ansvarar för att barnet får det stöd som behövs.

Barnets stöd inom småbarnspedagogiken och samarbete under stödprocessen

- Som hjälp vid planeringen av barnets stöd kan Stödmenyn användas.
- Vid planeringen av barnets stöd beaktas barnets styrkor och intresseområden. Barnets tankar och åsikter kan utredas till exempel med hjälp av barnets delaktighetsblankett eller med Sasy-korten.

- Personalen inom småbarnspedagogik tar vid behov kontakt med specialläraren inom småbarnspedagogik och tillsammans utreder de hur man bäst går vidare i barnets ärende.
- Läraren inom småbarnspedagogik ansvarar för att dokumentera stödet i barnets plan för småbarnspedagogik, i samarbete med specialläraren inom småbarnspedagogik.
- Hur och var det allmänna, intensifierade eller det särskilda stödet ges planeras i samråd med vårdnadshavarna. Läraren inom småbarnspedagogik, vårdnadshavarna samt vid behov specialläraren inom småbarnspedagogik och eventuella andra sakkunniga diskuterar stödbehovet, stödformerna och stödets inverkan.
- Läraren inom småbarnspedagogik kallar samman de personer som deltar i utarbetningen, uppföljningen och utvärderingen av barnets plan för småbarnspedagogik.
- Expertutlåtanden som berör barnet överlämnas till specialläraren inom småbarnspedagogik .
- I barnets plan för småbarnspedagogik antecknas de sociala- och hälsovårdstjänster barnet eventuellt får, om dessa är väsentliga för ordnandet av barnets småbarnspedagogik. Eventuella expertutlåtanden används när barnets plan för småbarnspedagogik uppgörs tillsammans med vårdnadshavarna.
- Språk- och kulturläraren inom småbarnspedagogik samarbetar med personalen och familjerna i utvärderingen av flerspråkiga barns stödbehov.
- Ett förvaltningsbeslut om stödformer, verksamhetsställe inom småbarnspedagogik och stödtjänster fattas enligt Grankullas förvaltningsbeslutsprocess.
- Ett barn har rätt till tidigarelagd läroplikt om barnet bedöms behöva mer tid för att uppnå de mål som har ställts för förskole- och grundläggande utbildning på grund av en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning i funktionsförmågan som påverkar inlärningsförmågan och den övergripande utvecklingen. Vid beredningen av beslutet samarbetar man med experter inom småbarnspedagogiken samt förskole- och grundläggande utbildning, och eventuella utlåtanden eller utredningar som bifogats ansökan beaktas. Beslutet fattas i enlighet med förvaltningslagen och delegeringsbeslutet.
- Närmare processer som gäller stöd samt tidigarelagd läroplikt beskrivs i Stödhandboken.

Övergångar och kontinuitet i stödet inom småbarnspedagogiken

- När barnet flyttar från en grupp eller enhet inom småbarnspedagogiken till en annan inom kommungränserna ansvarar specialläraren inom småbarnspedagogik, med vårdnadshavarnas samtycke, för att utlåtanden överlämnas till den mottagande enhetens speciallärare inom småbarnspedagogik. Vid flytt till privat småbarnspedagogik eller till en annan kommun ges utlåtandena till vårdnadshavarna för vidarebefordran.
- Information som är nödvändig för anordnandet av småbarnspedagogiken kan överföras mellan den tidigare och den nya anordnaren oberoende av tystnadsplikten. Expertutlåtanden återlämnas till vårdnadshavarna när kundrelationen upphör.
- Uppgifter som gäller barnets utveckling och lärande förmedlas till den kommande gruppen inom småbarnspedagogiken eller förskoleundervisningen vid gemensamma överföringsmöten mellan personalen.

- Om barnet flyttar från en annan kommun eller från en privat enhet inom småbarnspedagogik ordnas överföringsmöten i samarbete med vårdnadshavarna och barnets tidigare småbarnspedagogiska enhet.
- Alla dokument som upprättats om barnet inom småbarnspedagogiken förvaras permanent. Utlåtanden som kommer från social- och hälsovården förvaras inte permanent som en del av småbarnspedagogikens dokumentation.
- Under våren får de blivande förskolebarnen, när det är möjligt, träffa personalen i sin kommande grupp.

Verktygslådan

- Barnets delaktighetsblankett
- Barnets plan för småbarnspedagogik
- Föra barnen på tal-metoden
- SpråkPeda
- Teamets pedagogiska avtal
- Stödhandboken
- Stödmenyn

7. Utvärdering och utveckling inom småbarnspedagogiken

7.1 Utvärdering och utveckling av den pedagogiska verksamheten

Grankulla genomför regelbundet en kundenkät för småbarnspedagogiken i samarbete med de andra

kommunerna i huvudstadsregionen. Enkäten genomförs vartannat år och innehåller delar för vårdnadshavarnas synpunkter och delar där barnens synsätt kartläggs. Enkätresultaten används för utveckling av tjänsterna både inom staden och inom de olika enheterna.

År 2023 tog man i bruk det digitala kvalitetsutvärderingssystemet Valssi samt utvärderingsportalen från Nationella centret för utbildningsutvärdering.

De valda indikatorerna inom småbarnspedagogiken följs upp i anslutning till delårsrapporten och bokslutet samt med verktygen inom informationsbaserad ledning.

Verktyglådan

- Valssi kvalitetsutvärderingssystem
- Verksamhetsplan inom småbarnspedagogik
- Teamets pedagogiska avtal